

Červenec 2020

NÁŠ ČASOPIS PLNÝ ZAJÍMAVOSTÍ

D é č k o

Domov pro seniory Velké Meziříčí,

příspěvková organizace

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

www.domovvm.cz

OBSAH

Blahopřání na červenec	3
Výročí července a regionální osobnosti	4
Ze života domova	6
Stálá nabídka měsíce	7
Co se dělo u nás v domově v červnu	9
Jan Hus	12
Pranostiky	19
Mezinárodní dny měsíce července	20
Pozvánka na akce v červenci	20
Příběhy pro potěchu duše	21
Ze světa zajímavostí	22
Vtipy	27
Rozhovor	28
Z kuchyně	30
Křížovka	34
Seznam zdrojů	35

BLAHOPŘÁNÍ NA ČERVENEC

Marie Klímová

Josef Janák

Jiřina Hladíková

Růžena Skryjová

Alena Macháčková

*Všem oslavencům přejeme k jejich narozeninám hodně štěstí,
zdraví a spokojenosti do dalších let.*

VÝROČÍ A REGIONÁLNÍ OSOBNOSTI ČERVENCE

140. výročí narození

Ludvík BARTOŠ – nakladatel, redaktor, publicista

Narození: 29. 7. 1880 Drásov (Brno-venkov)

Úmrtí: 16. 2. 1952 Znojmo

Psal úvahy, úvodníky a kulturní a politické glosy, které zveřejňoval v časopisech. Byl redaktorem časopisu *Náš kraj*, vydávaný v Tišnově, od r. 1909 byl redaktorem časopisu *Jihozápadní Morava v Třebíči*, *Moravského jihu* a *Hlasů ze západní Moravy*, *Jihlavska*, *Moravský kras*, *Jevíčka* a *Našich zájmů*.

120. výročí narození

Vratislav BĚLÍK – spisovatel, pedagog, národní buditel

Narození: 20. 7. 1900 Rouchovany (Třebíč)

Úmrtí: 17. 10. 1988 Mikulov

Sběratel národopisného materiálu, věnoval se zejména Horácku a Podhorácku, zdobil kraslice, vytvářel vzory pro výšivky. Působil jako učitel na měšťanských školách v letech 1919-1922 v Moravském Krumlově, 1922-1938 ve Znojmě, 1938-1945 Mohelně na Náměštsku, 1945-1960 ve Vladislavi. Byl spoluzakladatelem (společně se Zdenkou Jelínkovou) souboru písní a tanců *Třebíččan* a členem souboru *Vysočan*. Jako herec a režisér se věnoval divadelní činnosti. Přednášel o lidových zvycích a lidovém umění Horácka.

110. výročí narození

Jan DOKULIL – básník, spisovatel, překladatel, kněz

Narození: 13. 7. 1910 Mastník

Úmrtí: 1. 2. 1974 Svitávky (Boskovice)

Vystudoval třebíčské gymnázium. Studoval teologii, studium ukončil v roce 1935, byl vysvěcen na kněze. Jako kaplan působil v Protivanově, Třebíči, Měříně. Od roku 1938 působil jako farář v Uhřínově u Velkého Meziříčí. V roce 1957 byl zatčen, odsouzen za velezradu společně s Janem Zahradníčkem a Františkem Křelinou za ilegální sdružení kolem časopisu *Akord*, jehož vydávání bylo zastaveno v roce 1948. Dílo: *Křížové dny* (1935)

270. výročí narození

Jakub DVOŘECKÝ – kněz, farář, děkan

Narození: 21. 7. 1750 Telč

Úmrtí: 27. 4. 1814 Třebíč

Potomek Prokopa Dvořeckého z Olbramovic, direktora a podkomoří království českého v době stavovského povstání, který byl popraven na Staroměstském náměstí 21. června 1621. Byl pokřtěn Jacobus Felix Ignatius. V roce 1773 byl v Kroměříži vysvěcen na kněze. Od roku 1774 působil v Třebíči. V roce 1784 byl jmenován správcem nově zřízené fary při kapucínském klášteře na Jejkově. V roce 1798 se stal farářem při farním kostele sv. Martina a okresním děkanem. V roce 1801 při opravě střechy chrámu sv. Martina vložil do bány na vrcholu věže spis církevní kroniky Mart. Jos. Matlocia z roku 1715, ke kterému latinsky napsal pokračování. Dochovali se jeho dnes historicky cenné dobové spisy a záznamy.

80. výročí narození

Rudolf FIŠER – pedagog, historik

Narození: 25. 7. 1940 Domažlice

PhDr., CSc. Autor a spoluautor prací z oboru české historie, práce o dějinách Třebíče. Studoval na JSŠ v Třebíči (1957), 1957-1962 Filozofickou fakultu UJEP v Brně. Učil od roku 1962 na Vyšším dělostřeleckém učilišti v Martině, 1964-65 ZDŠ v Tasově, od 1971 SEŠ v Třebíči. 1971-9 odborným asistentem na Filozofické fakultě UJEP v Brně na katedře historie a etnografie. Od roku 1979 zástupcem ředitele trebičského gymnázia. Výkonným redaktorem Časopisu *Matice moravské*, tajemníkem Matice Moravské, samostatné sekce Československé historické společnosti.

60. výročí úmrtí

Jakub JECH – spisovatel, historik

Narození: 22. 2. 1884 Doňov (Kardašova Řečice)

Úmrtí: 20. 7. 1960 Moravské Budějovice

Téměř padesát let žil v Moravských Budějovicích, kde působil na gymnáziu jako profesor dějepisu. Od roku 1923 byl kronikářem tohoto města. V roce 1930 se stal spoluzakladatelem Společnosti Otokara Březiny. 1945 založil Krajské muzeum.

160. výročí narození

Josef KALASANSKÝ – překladatel, sběratel, tiskař

Narození: 12. 7. 1860 Moravské Budějovice

Úmrtí: 14. 12. 1951 Praha

V letech 1885-1910 přeložil řadu dobrodružných románů pro *nakladatelství Šolc*, sídlící v Karlíně. Byl přispěvovatelem do *Otova slovníku naučného*. Kromě pseudonymů užíval zkratku *Ubk*.

ZE ŽIVOTA DOMOVA

V měsíci červnu odešli:

Oldřiška Sobotková + 4. 6. 2020

Václav Havelka + 11. 6. 2020

Rudolf Bělohorský + 29. 6. 2020

Růžena Žáková + 30. 6. 2020

V červnu přišli noví obyvatelé:

Vlasta Galjaničová z Moravce

Marie Halámková z Radešínské Svatky

Hana Coufalová z Dudňan

Milada Mutlová ze Žďáru nad Sázavou

Klímová Marie z Velkého Meziříčí

Ing. Nina Stehlíková z Prahy

Jaromír Laška ze Žďáru nad Sázavou

František Šimek z Měřína

Ludvík Mucha z Olší nad Oslavou

STÁLÁ NABÍDKA MĚSÍCE

PŮJČOVÁNÍ KNIH

Rádi čtete knížky? Kontaktujte recepci nebo klíčového pracovníka.

PRAVIDELNÉ AKTIVITY

Každý všední den		ranní hlášení s denními událostmi
Pondělí	9:15	ranní cvičení
	13:00	canisterapie s paní Dyntarovou
Úterý	9:00	canisterapie s paní Kamenskou
	14:30	canisterapie s panem Trojanem
Čtvrtek	9:15	ranní cvičení
Pátek	10:00	společná modlitba
	10:30	bohoslužba v kapli domova

SCHRÁNKA DŮVĚRY

V domově jsou umístěny v každém poschodí schránky důvěry, do kterých je možné umístit jakýkoliv vzkaz, stížnost, připomínku či podnět k poskytování sociálních služeb v domově. S napsáním vzkazu Vám může pomoci pečovatelka, rodina a dobrovolník.

Schránky důvěry v domově naleznete:

- V 1. poschodí – u vstupu do terapeutické zahrádky
- Ve 2. poschodí – u schodiště při vcházení na chodbu 2B
- Ve 3. poschodí – u schodiště na brance s fototapetou plotu

Vzkaz, stížnost, připomínku je možné umístit i do **přenosné schránky důvěry**, která je pravidelně **přenášena po jednotlivých pokojích**.

PROSTORY K VOLNOČASOVÉMU VYUŽITÍ

- Zahrádka za domovem s pískovištěm
- Atrium v přízemí
- Venkovní terasy ve 3. poschodí
- Společenské místnosti v každém podlaží
- Kaple ve 3. poschodí
- Dětský koutek ve vstupu do zahrady a na 2. B
- Park – otevřený od dubna do října

CO SE DĚLO U NÁS V DOMOVĚ V ČERVNU

Dne 9. 6. se konal další zahradnický kroužek. Kvůli nepřízní počasí jsme se přesunuli do vnitřních prostor, kde jsme si nakrájeli rebarboru a jahody na lahodný dortík, který se s chutí jedl na místě.

V pátek 6. června se v domovní kapli opět začali pořádat **mše svaté**. Po těžké koronavirové krizi možnost svatě zpovědi využilo mnoho obyvatel. Pořádání mší bylo pro prioritní aktivitou, která se začala opět konat.

11. června v rámci vzpomínání na české filmové klasiky jsme se mohli opět zadívat na plátno na Univerzitě třetího věku, kde se promítal známý muzikál **Noc na Karlštejně**. K filmu a nesmrtelným

hitům Karla Svobody jsme popíjeli káféčko z místní kuchyňky.

Červnové sluníčko si letos dalo načas, ale dopřálo nám trochu ze své energie. Proto hned, jak to bylo možné, jsme se vypravili na terapeutickou zahrádku.

16. června se pořádalo **menší setkání 2. patra**. Při dopoledním posezení na čerstvém vzduchu jsme čichali různé vůně bylinek, kterým jsme dávali jméno.

Úterní odpoledne **16. června** se rozezněly chodbou Pomněnky

struny kytary. Pan ředitel opět dokázal, že je hoden označení muzikant. Každý zúčastněný potvrdí, že "Okolo Hradce" je zkrátka nejlepší zlidovělá píseň, kterou nikdy nevyřadíme z repertoáru.

Pátek ráno **17. června** dostaly naše terapeutky spontánní nápad, který se všem líbil. **Šli jsme do hospody** na jedno "točený". Samozřejmě, že pracovnice měly točenou leda kofolu. Do oběda jsme se všichni ve zdraví a s dobrou náladou vrátili.

Den před svatým Jánem
23. června byl velmi akční.
Dopolední program tvořil
zahradnický kroužek, který ještě
více zpříjemnil Luděk Trojan s

návštěvou psí canisterapie. Najednou byla terapeutická zahrádka
plná radosti a úsměvů. Co nestihli Čenda, Jad a Matylda doplnila
třezalka, chrpa, heřmánek, jitrocel a spousta dalších. Na závěr
kroužku nám vyučující slíbila překvapení. Teda přesně řečeno, čtyři
překvapení. Donesla nám ukázat koťátka. Povídali jsme si, jak o ně
pečovat, co potřebují nebo jak je krmit. Po dlouhém času stráveném
mazlením se den přesunul
k obědu. Odpoledne se díky počasí
také trávilo venku. Tentokrát přišla
paní Dyntarová, která si připravila
**přednášku o myslivosti a obecně
lesní pedagogice.** Součástí

posezení bylo i poznávání kůží z lesních zvířat od maličké veverky po
muflona z obory.

25. června se konalo další **setkání obyvatel s vedením.** Část
debaty o chodu domova bylo i stravování. Mohly se vznášet dotazy,
připomínky, přání a různé poznámky na zpestření života v domově.

JAN HUS

Kdo byl Jan Hus?

Jan Hus se narodil kolem roku 1370 v Husinci a zemřel asi ve 45 letech 6. července 1415 v Kostnici.

Byl římskokatolickým knězem, českým středověkým náboženským myslitelem, vysokoškolským pedagogem, reformátorem a kazatelem. Hus byl jedním z prvních reformátorů církve, který téměř o jedno století předčil své následníky - reformátory Luthera, Bezu a Kalvína.

Historický kontext

Od roku 1398 vyučoval na pražské univerzitě, a v letech 1409–1410 byl jejím rektorem. Ve svých náboženských pracích kritizoval mravní úpadek, v němž se ocitla katolická církev. Katolická církev ho označila za kacíře, jeho učení za herezi, a exkomunikovala jej (1411). Římský král Zikmund Lucemburský mu zaručil bezpečný příchod na kostnický koncil, aby se tam očistil ze všech nařčení. Byl však odsouzen jako kacíř, a následně byl vydán světské moci k upálení na hranici, když odmítl odvolat své učení.

Husův proces na kostnickém koncilu

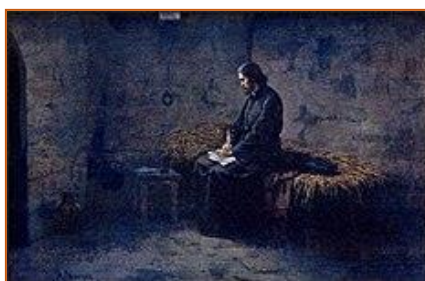
Kostnický koncil, který svolal 30. října 1413 Jan XXIII. po naléhání římského krále Zikmunda na 1. listopad 1414, měl tři hlavní cíle: ukončení neúnosného stav rozkolu západní církve – causa unionis,

reformu církve „v hlavě i v údech“ (in capite et membris) – causa reformationis a odstranění současné hereze – causa fidei. Již z tohoto určení vysvítalo, že proces s Janem Husem bude tvořit pouze jednu z položek programu koncilu.

Jan Hus se na pozvání krále Zikmunda 11. října (dosud bez královského glejtu) vydal na koncil v domněnce, že mu bude umožněno svobodně disputovat o jeho nauce a víře. Avšak neuvědomil si, že již od začátku s ním byl v Kostnici veden právní proces, navazující na nedokončený předešlý proces. Glejt, který na cestu Husovi vystavil král Zikmund, nemohl zaručit nic víc, než bezpečnou cestu Zikmundovým územím do Kostnice (přes Zlatou cestu).

Církevní soud koncilu se vymykal králově pravomoci. Spolu s Husem cestovali Václav z Dubé a Jan z Chlumu. V Kostnici se k Husovi přidružil zástupce univerzity Jan Kardinál z Rejštejna, a písař poselstva Petr z Mladoňovic, který zůstal s Husem do posledních dnů a zasloužil se o sepsání Husova životopisu. Nejvlivnější osobnost, která Husa podporovala, byla královna Žofie, manželka Václava IV., která bránila husitství až do nepokojů 30. července 1419.

Do Kostnice Hus dorazil 3. listopadu a okamžitě se po městě rozkřiklo, že je zde přítomen „*zatvrzelý kacír český*“. Tuto hlášku vypustil Husův odpůrce Michal de Causis. V Kostnici se 27. listopadu roznesla zpráva,

že Jan Hus chce uprchnout, proto byl následujícího dne, pod záminkou rozhovoru s kardinály, přiveden do paláce, kde dlel i Jan XXIII. a kde došlo k jeho zatčení.

Husův žalobce Michal de Causis podal proti Husovi první články, v nichž jej obvinil z osmi bludů. 4. prosince byla papežem jmenována vyšetřovací komise pro otázky kacířství. O dva dny později byl Jan Hus uvězněn v kobce dominikánského kláštera na ostrově na Bodamském jezeře, kde byl držen až do března 1415. Komise Husovi předložila 45 odsouzených Viklefových článků. O 26 Hus prohlásil, že je "nedržel a nedrží", u 4 vyslovil pochybnost, zda se ve Viklefových spisech vůbec nalézají a u zbývajících 15 článků přiznal, že je ochoten je hájit, nikoli však v jejich bludném smyslu.

Hus ve vězení brzy onemocněl, jednání bylo tedy přerušeno, avšak u Husa vypovídali pod přísahou pražští i jiní vyučující a další svědci. Husovi byla v souladu s kanonickým právem jako obviněnému z hereze odepřena pomoc advokáta. V Praze bylo Husovo zatčení přijato jako porušení královského glejtu, někteří z českých a moravských pánů proto u Zikmunda intervenovali.

Král Zikmund po svém příjezdu do Kostnice žádal kardinály o Husovo propuštění, avšak ti pohrozili, že se sněm rozejde. Král kvůli zachování důležité věci odstranění rozkolu v církvi nakonec na

nátlak 4. ledna 1415 ustoupil, dostalo se mu však slibu, že Janu Husovi bude zajištěno veřejné slyšení. Zároveň mu byla změněna vazba a 9. ledna 1415 byl přemístěn do mírnějšího vězení v rovněž v dominikánském klášteře.

Komise několikrát žádala Husa, aby se podrobil rozsudku 12 či 13 mistrů, avšak on se chtěl zodpovídat jedině sněmu.

Ve vězení Hus sepsal několik spisů, *O pokání, O milování Boha, O třech nepřátelích člověka, O smrtelném hříchu, O přikázání Páně a modlitbě, O manželství a O svátosti oltářní*. Také psal šifrované dopisy těm, kteří ho provázeli na koncil. Šifra spočívala v tom, že Hus přeměňoval samohlásky na písmena, které v abecedě následovala po ní.

Husovo odsouzení

6. července 1415 se konalo XV. zasedání sněmu v případě mistra Jana Husa. Byl přečten průběh procesu a Husovy nauky označeny za heretické. Hus se chtěl znovu hájit, avšak byl umlčen, protože obsahem jednání již nebylo slyšení, ale vynesení rozsudku.

Jan Hus byl obviněn z šíření Viklefových nauk, Husovy knihy bylo nařízeno spálit a Jan Hus byl prohlášen za zatvrzelého kacíře. Byl proveden obřad zbavení kněžského úřadu, zbavení všech duchovenských práv, narušení tonsury, nasazení kacířské čepice.

Popraviště mělo být za městskou branou na cestě k hradu Gottlieben. Hus cestou zpíval mariánskou píseň *Christi virgo dilectissima* a

přesvědčoval lid, že neučil bludům. Poté, co byl přivázán k hranici, přijel Zikmundův maršálek a nabídl Husovi z králova rozkazu odvolání, aby si zachoval život. Hus odmítl a dodal: *Bůh jest mi svědek, že to, co se mi falešně připisuje a skrze falešné svědky přičítá, jsem ani neučil ani nekázal, nýbrž předním úmyslem mého kázání anem jiných mých skutků neb písem bylo, abych jen mohl odvrátit lidi od hříchu. V té pak pravdě evangelia, kterou jsem učil, psal a kázal, ze slov a výkladů svatých doktorů, dnes vesele chci zemřít.*

Hranice i s Husovými ostatky byla po upálení vhozena do řeky Rýn, aby si jeho přívrženci neudělali z hrobu poutní místo.

Dopady Husova učení

V roce 1999 prohlásil papež Jan Pavel II., že lituje kruté smrti Jana Husa i následných obětí a rozdělení v českém národě a vyzval k usmíření a historickému hodnocení jeho osobnosti bez předsudků. Přes obecně rozšířené mínění však Jana Husa explicitně za reformátora církve neprohlásil, pouze konstatoval, že tzv. „Husovská komise“ byla založena s cílem přesněji stanovit místo, jež Jan Hus zaujímá mezi těmi, kteří usilovali o reformu církve. Ohledně mnohých Husových názorů nepanuje v římsko-katolické církvi shoda a zejména jeho eklesiologie (nauka o církvi) je považována za kontroverzní. K rehabilitaci Jana Husa nedošlo.

K jeho odkazu se hlásili husité, a později i další církve a společnosti, vzešlé z české i protestantské reformace. Husité zahrnovali většinu české populace v Českém království, vytvořili tak velkou vojenskou sílu, a během tzv. Husitských válek porazili několik křížových výprav. O století později bylo více jak 90 % obyvatel českých zemí nekatolických, a někteří stále následovali učení Jana Husa a jeho nástupců.

Odezva v Čechách

U Husových přívrženců v Čechách způsobila zpráva o upálení hněv a odpor vůči těm, kdo jej vydali na smrt, tj. ke koncilu. Převládlo mínění, že byl odsouzen především pro svou kazatelskou činnost, protože hájil pravdu a neodchýlil se od učení církve. Jeho odsouzení bylo chápáno i jako odsouzení Českého království a jeho pořádků. Dne 2. září 1415 byl koncilu v Kostnici odeslán stížný list, opatřený 452 pečetěmi českých a moravských šlechticů. O týden později, 11. září 1415 vydala i pražská univerzita osvědčení o bezúhonnosti a pravověrnosti Jana Husa.

Doslov k Husově procesu tvořilo odsouzení Jeronýma Pražského, který se v dubnu 1415 dostavil do Kostnice, avšak Jan Hus jej měl k rychlému odchodu. Poté, co byl Jeroným dopaden v Bavorsku, se přiznal k Viklefovým i Husovým naukám a prohlásil za svůj největší

hřích, že se Jana Husa, „dobrého a svatého muže“, zřekl. 30. května 1416 byl odsouzen a upálen i mistr Jeroným Pražský.

Smrt dvou českých kazatelů způsobila eskalaci napětí uvnitř Českého království, která posléze vedla k husitské revoluci. Záhy se začaly objevovat nejrůznější texty, popisující činy, myšlenky i smrt obou odsouzených. Památka Jana Husa byla slavena již při prvním výročí jeho upálení v roce 1416.

Současně však došlo i k šíření negativních zpráv, popisujících Jana Husa jako zatvrzelého kacíře, který se odmítl vzdát svých bludů a byl spravedlivě odsouzen. Součástí bylo i varování před šířením jeho spisů. Obě hlediska jsou dobře zachycena dobovými písemnými prameny i obrazy. V Čechách se postupně rozvinula úcta k Husovi, jako svatému mučedníkovi víry, která v různých podobách trvala až do porážky stavovského povstání v roce 1620.

Hus jako pilíř církevních svátků

Datum jeho upálení se stalo českým státním svátkem. Jako svého svatého mučedníka jej (spolu se sv. mučedníkem Jeronýmem Pražským) uctívá česká starokatolická církev a pravoslavná církev. Pro Církev československou husitskou je výročí jeho smrti fakticky největším svátkem.

PRANOSTIKY

Když červenec pěkně hřeje, o vánocích se zima zaskvěje.

Slunce peče - déšť poteče.

Svatá Anna - chladna z rána.

Svatý Jakub dává kukuřici klasy, svatá Anna vlasy.

MEZINÁRODNÍ DNY MĚSÍCE ČERVENCE

- 2. 7. Světový den Ufo
- 5. 7. Mezinárodní den objetí zdarma
- 6. 7. Světový den Tibetu
- 9. 7. Světový den veterinárních lékařů
- 11. 7. Světový den populace
- 14. 7. Mezinárodní den alternativ ke spalovnám
- 20. 7. Mezinárodní den šachu

POZVÁNKA NA AKCE V ČERVENCI

- 2. 7. **Hra petang** – od 10 hodin v terapeutické zahrádce
- 8. 7. **Zahradní slavnost** – od 10 hodin v parku za Domovem
- 15. 7. **Promítání filmu** Na samotě u lesa – od 10 hodin na U3V
- 16. 7. **Posezení s dobrovolnicí** – od 10 hodin v kavárně na Pomněnce
- 21. 7. **Přednáška o Egyptě** – od 9:30 na U3V
- 27. 7. **Květinový den**
- 28. 7. **Hudební kvíz** – od 10 hodin na U3V
- 30. 7. **Narozeninová oslava** – od 10 hodin na U3V

PŘÍBĚHY PRO POTĚCHU DUŠE

Chlapec se procházel v horách se svým otcem. Najednou klopýtl, spadl, udeřil se a zakřičel: "Aaaaaa!" Vedle bolesti zaslechl z hor hlas, který zopakoval: "Aaaaaa !" Ze zvědavosti se zeptal: " Kdo jsi?" A dostal odpověď: "Kdo jsi?" Pak zakřičel: "Já Tě slyším! Kdo ale jsi?" A hlas odpověděl: "Já Tě slyším! Kdo ale jsi?" Rozzlobený chlapec znovu zakřičel: "Hlupáku!" A dostal odpověď: "Hlupáku!"

Tehdy se chlapec podíval na svého otce a zeptal se: "Tati , co se děje ?"

Otec se usmál a řekl: "Synu můj, teď pozorně poslouchej." A pak muž zakřičel : "Ty jsi nejlepší!" Hlas odpověděl: "Ty jsi nejlepší!" Dítě bylo překvapené a nerozumělo. Tak mu otec vysvětlil: "Lidé to nazývají ozvěna, ale ve skutečnosti je to ŽIVOT. Život - jako ozvěna, Ti vrací to, co Ty řekneš, nebo uděláš. Život není nic jiného než odraz našich činů. Pokud si Ty přeješ více Lásky na světě, musíš vytvořit více Lásky v Tvém Srdci. Pokud chceš, aby Tě lidé respektovali, musíš Ty respektovat je. Toto je princip, který je třeba vložit do všeho v životě. Život Ti vrací to, co si dal Ty jemu."

Náš život - to je zrcadlo nás samotných... ♥

ZE SVĚTA ZAJÍMAVOSTÍ

ZVÍŘECÍ KURIOZITY

Letecké schopnosti kolibříků

- Přestože jsou kolibříci malí ptáčci, umí se ve vzduchu velmi slušně pohybovat. Za jednu sekundu mohou mávnout křídly 12× až 90 × (v závislosti na druhu), díky čemuž se mohou ve vzduchu doslova zastavit na místě. Dokáží také vyvinout rychlost větší než 54 km/h a jako jediní zástupci ptačí říše dokáží létat pozpátku.

Hlemýžďí zuby

- Věděli jste, že hlemýžďi mají zuby? Mají jich stovky až tisíce a jejich chrup se může skládat až ze stovky řad několika různých druhů zubů.

Zbarvení plameňáků

- Věděli jste, že růžová barva plameňáků závisí na potravě, kterou konzumují? V divoké přírodě se živí převážně kraby a vodními řasami. V zajetí jsou často krmeni mrkvovým džusem, aby jim peří nešedivělo.

Nesmrtelná medúza

- Druh medúzy *Turritopsis nutricula* se v dospělém stádiu umí vrátit zpět do dětství a tento cyklus může opakovat donekonečna a tím si vysloužil jméno **nesmrtelná medúza**.

Žraločí smysly

- Věděli jste, že žraloci mají tak dobře vyvinutý sluch, že jeho dosah je ve vodě několik kilometrů? Čich žraloka má sice dosah pouze několik set metrů, ale ten je schopen ucítit díl krve v několika milionech částic vody. Zajímavé také je, že je tento tvor imunní vůči všem známým nemocem.

Věrné vydry

- Mořské vydry se ve spánku drží za ruce, aby je od sebe neoddělil mořský proud.

Milostné hrátky kudlanek

- Milostné hrátky kudlanek jsou díky nenasytnosti některých samic, které při aktu ukusují hlavy svým ctitelům, poměrně proslavené. Samci přicházejí o hlavu z prostého důvodu.

Kopulační pohyby samců tlumí podjícnová nervová zauzlina, díky které si zachovávají chladnou hlavu. Po jejím odstranění dostává zelenou uzlinu posledního zadečkového článku, která začne bez tlumivých vlivů vydávat signály k náruživému sexu s vyšší pravděpodobností oplození vajíček.

Veverčí náhody

- Veverky zasadí ročně tisíce nových stromů z důvodu jen proto, že zapomenou, kam si vlastně plody schovali.

Škvoří přirození

- Škvor je velmi nepopulárním tvorem díky mýtu, že leze lidem schválně do ucha, kde jim prokousává ušní bubínky. Zajímavý je ale spíše tím, že má dva penisy. V případě potřeby se jednoho klidně zbaví. Dva penisy v živočišné říši mají také žraloci nebo někteří plazi, zvláště hadi.

Psí jedinečnost

- Psí čumák vykazuje stejně unikátní otisk jako lidský otisk prstu a může být použit k jejich identifikaci

Švabí púst

- Švábi patří mezi nejodolnější a nejprizpůsobivější hmyz, čehož je využíváno v laboratořích. Jedinci vydrží až měsíc bez vody a tři měsíce bez potravy. Velmi zajímavá je také jejich schopnost přežít vysoké dávky radioaktivního záření.

Slimák a jeho čich

- Slimák nemá jen jeden nos, ale hned čtyři.

Nebezpeční komáři

- Pokud bychom Vás nechali tipnout, které zvíře zabije za rok nejvíce lidí, možná byste si na něj nevzpomněli. Jedná se ale o komára, který nepřímo ročně usmrtí kolem 1,5 milionů obyvatel naší planety. Může za to malárie, kterou způsobují paraziti, žijící v komárech.

Prase jako kompas

- Věděli jste, že byla prasata v dávných dobách brána na palubu lodí? Věřilo se, že při případném ztroskotání mají vyvinutý smysl, plavat vždy k nejbližšímu břehu. Ne nadarmo je prase považováno za čtvrté nejinteligentnější zvíře na světě....

Předsudky o žralocích

- Žraloci zabijí ročně méně než 10 lidí. Lidé zabijí asi 100 miliónů žraloků ročně.

Důsledky přemnožení hmyzí říše

- 85% zvířecí říše na planetě Zemi jsou hmyz.

Kráva a mléko

- Kráva za celý svůj život vyprodukuje přibližně 200 000 litrů mléka.

Létající savec

- Jediný savec, který umí létat je netopýr.

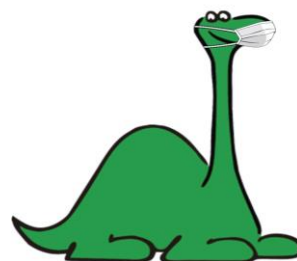
Škoda fabia a velryba

- Automobil Škoda Fabia je stejně velký jako srdce velryby.

VTIPY

- Jak poznáte, že máte pod postelí brontosaura?
Narážíte nosem do stropu.

- Co je zelené a není to vidět?
No přece okurka za rohem.

- Jak napočítáme do nekonečna?
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, osmičko lehni si.

- „Miláčku, co dáme babičce k Vánocům?“
„To nejdražší, co máme ...“
„A to je co?“
„Děti... na hlídání!“

- Dnes u mě zvonil soused v půl třetí ráno. V půl třetí ráno!
Naštěstí jsem ještě nespál – hrál jsem na bicí.

ROZHOVOR

Rádi bychom Vám prostřednictvím Děčka a krátkého rozhovoru představili pracovníky našeho domova, se kterými máte možnost se denně setkávat. V následujícím rozhovoru se nám představí **brigádnice recepce:**

MONIKA VIDLÁKOVÁ

Mohu Vás poprosit o krátké představení se našim čtenářům?

Jmenuji se Monika Vidláková, je mi 18 let. Bydlím v Oslavici v rodinném domku s rodiči a mladším bráškou. V domově nyní pracuji jako brigádnice. Můžete mne potkávat na recepci, kde odbavují návštěvníky. Studuji třetím ročníkem sociální školu v Jihlavě.

Co se Vám na práci v domově líbí?

Přátelská atmosféra. Pracují tu lidé, kteří mají srdce na správném místě.

Na jaké místo byste se ráda podívala a proč?

Již od dětství si přeji navštívit Francii. Nejen kvůli jazyku, který se mi velice líbí, ale chtěla bych ochutnat i místní bagety s baretem na hlavě.

Co ráda děláte ve volném čase?

Volný čas věnuji kamarádům, mému příteli a pomoci rodině. Ráda si před spaním čtu.

Jak by vypadal Váš ideální den?

Vstát bez budíku. Udělat si dobrou snídani. Poté vzít partu kamarádů, nebo mého přítele a vyrazit někam na výlet, nebo na piknik.

Co byste si nejvíce přála?

Přála bych si, aby se mi splnil sen mít později vlastní rodinu a práci, kde budu šťastná.

KVÍZ

Nejoblíbenější jídlo – Losos z restaurace U bílého koníčka

Nejoblíbenější barva – královská modř

Vaše nejhezčí dovolená – Španělsko minulý rok

Vaše nejoblíbenější roční období – Přelom jaro/léto

Nejoblíbenější květina – růže- červená, bílá

Nejoblíbenější film – Zápisník jedné lásky

Nejoblíbenější místo v domově – recepce

Z KUCHYNĚ

Chilli

Někdo jej nesnáší, jiný na něj nedá dopustit a přidával by si jej nejraději i do buchet. Říká se o něm, že nejen pálí ale i léčí.

Chilli, jinak také kajenský pepř.

A kde se vlastně vzalo označení kajenský, či cayenský pepř? Pravděpodobně nepřesným překladem z angličtiny, kde slovo „pepper“ označuje jak pepř, tak papriku. Cayen je pak jméno řeky, z jejíhož údolí v dnešní Francouzské Guayaně, tento druh paprik pochází. A v oblasti střední Ameriky s nimi mají bohaté zkušenosti, vždyť archeologické nálezy dokládají využití chilli paprik už z doby 7000 let př. n. l. Pravda, patrně šlo o semena nasbíraná z planých rostlin, nejstarší záznamy o kultivaci jsou staré asi 2000 let. Do Evropy se ostré papriky dostaly někdy po roce 1500 n. l, portugalsí mořeplavci je rozvezli do celého světa, jako cenné koření i náhradu za pepř, oblibu si získaly zejména v Indii, kde dodnes tvoří základní součást tamní kuchyně.

Dnes existují asi 4 000 známých odrůd chilli paprik a dělí se na 5 kultivarů:

Capsicum chinense: (Paprika čínská) – vyznačuje se vysokou pálivostí, obsahují i vysoké množství aromatických silic, díky kterým papriky

z tohoto kultivaru vynikají chutí i vůní po exotickém ovoci. Navzdory názvu nepocházejí z Číny ale ze středoamerického poloostrova

Yucatán, patří sem například známé odrůdy Habanero, Jolokia či momentálně nejpálivější odrůda na světě, Carolina Reaper.

Capsicum frutescens: (Paprika křovitá) – tyto papriky se často pěstují i pro okrasu, neboť se díky drobnému vzrůstu hodí pro dekoraci okenních parapetů, drobné plody rostoucí směrem vzhůru s tenkou slupkou i dužinou pálí krátkou dobu, zato prudce. Patří sem například Tabasco, Piri-Piri, či v trsech rostoucí italská pepperonchina.

Capsicum pubescens: (Paprika chlupatá) – papriky tohoto kultivaru tvoří masité, kulovité plody velké jako tenisák, mají hnědá až hnědočerná semena a mírně pálivé plody. V našich podmínkách jde o vzácnější druh, neboť jejich pěstování vyžaduje specifické podmínky.

Capsicum baccatum: (Paprika křídlatá) – pro tento druh jsou specifické výrazné dekorativní květy, které se přerodí na plod až po delší době, plody jsou středně pálivé, vyznačují se oříškovou chutí s tóny citrusů, manga či melounu.

Capsicum annuum: (Paprika setá) – jde o nejrozšířenější druh papriky, spadají sem i všechny nepálivé druhy paprik, tvoří masité lusky s charakteristickou vůní, mezi pálivé odrůdy tohoto kultivaru patří třeba Jalapeño.

A proč vůbec papriky pálí? Může za to kapsaicin, rostlinný alkaloid, který způsobuje pocit pálení drážděním nervových zakončení jazyka. Stejně ovšem působí i při kontaktu se sliznicemi nosu a očí, čehož se využívá pro výrobu obranných sprejů. Kapsaicin má ovšem i analgetické účinky, dle výzkumu českých vědců dokáže tlumit především chronickou bolest. Má také antibakteriální účinky, kapsaicin nahází uplatnění při výrobě mastí na bolavé šlachy svaly či klouby. Chilli papriky zrychlují metabolismus, čímž napomáhají při hubnutí, také navozují pocit sytosti a brání chuti na sladké, pomáhají také při ucpaných dutinách, otoku plic a zbavují hlenu. Kapsaicin má také příznivý vliv na snížení obsahu cholesterolu v krvi a příznivě

ovlivňuje i tvorbu hormonů serotoninu a endorfinu, tedy „hormonů štěstí“, a nadto příznivě ovlivňuje kvalitu spánku.

Kromě využití v kuchyni lze z chilli paprik vytvořit i postřík proti mravencům, housenkám a jiným potravinovým škůdcům. Stačí 3-4 namleté chilli papričky smíchané s čajovou lžičkou mýdlových vloček 30 minut louhovat v litru vody a pak hned použít.

Pálivost papriky se určuje na tzv. Scovilleho stupnici, založený na ředění roztoku z papriky vodou až do vymizení pálivosti. Pokud je tedy odrůda označena pálivostí 10 000 SHU, znamená to, že jedna kapka roztoku z papriky potřebuje k naředění do vymizení pálivosti 10 000 kapek vody. Stupnice je pojmenovaná po americkém chemikovi Wilburu L. Scovilleovi, který metodu srovnávání pálivosti paprik publikoval roku 1912. Čistý kapsaicin dosahuje hodnoty 16 000 000 SHU, obrané spreje okolo 2 500 000 – 4 500 000 SHU, nejpálivější papričky světa okolo 2 000 000 SHU, populární odrůdy Habanero se pohybují v rozmezí 300 000 – 500 000 SHU a Jalapeño 2500 – 8 000 SHU.

Jan Hutař, nutriční terapeut

KŘÍŽOVKA

POMŮCKA: AALL, KVAPIL, ACHARD, NR, OKKA, UREY	ŘÍM (ITALSKY)	POHONNÁ HMOTA	NÁŠ HUDEBNÍ SKLADATEL	ZKR. ATLET. KLUBU	PURPUR	GRANÁT	Přijde manželka s manželem do restaurace. Číšník se ptá dámy, co si dá. „Jeden párek!“ „A křen?“ „...“			
OPLÁTKA										
JMÉNO REŽISÉRA VÁVRY							HVOZDY	SÍDLA SLUCHU	PUNTIČKÁŘ	TROPICKÁ DŘEVINA
HODNĚ				VENKOVSKÉ STAVENÍ						
				CHRUPAVÝ						
DOMÁCKY ALEXEJ					OBUŠEK					
					MUŽSKÉ JM. (26. 10.)					
 TURECKÁ JEDN. OBJEMU		1. DÍL TAJENKY HYBNÉ ÚS- TROJÍ TĚLA								
ZN. OSMIA			AM. CHEMIK NOSITEL NC					ZN. AKTINIA		
			AZORSKÉ OSTROVY					NORSKÝ SPIS.		
NÁŠ DIRIGENT							SPOJKA			
							NUŽE			
DLOUHÁ BLŮZA						TU MÁTE				
						ZAKALENÁ				
PSEUDONYM GOGOLA					KOLEM (KNIŽ.)				OSLOVOVAT 3. OSOBOU	HRDLO
					KOLÉBAT					
 CIGARETA (ZAST.)		RYSKA					DOUŠEK			
		ZAKLADATEL PRVNÍHO CUKROVARU					CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO			
JM. SPIS. BRADBURY- HO				DOMÁCKY OLGA				CIZÍ ZKR. ČÍSLA		
				HOLÍ				PŘÍBUZNÁ		
POVZDECH			NÁMĚSÍČNÍK							
			LITOVAT							
2. DÍL TAJENKY										POBÍDKA TAHOUNŮ (NÁŘ.)
NÁDHERA						DOMÁCKY OTAKAR				
ODSEKNOUT						ZELENÉ ČÁSTI ROSTLIN				

SEZNAM ZDROJŮ

Blahopřání: <https://cz.pinterest.com/pin/437271445040316497/>

Výročí a regionální osobnosti července: <http://www.knihovnatr.cz/cze/sluzby/vyroci-a-regionalni-osobnosti-cervenec-2020/>

Mezinárodní dny července: <http://svatky.centrum.cz/svatky/vyznamne-dny/cervenec/>

vtipy: <https://cz.depositphotos.com/vector-images/buben%C3%ADk.html>; <https://www.facebook.com/hnutibrontosaurus/>;
<https://www.alik.cz/>

křížovka: <https://www.fragment.cz/tituly/58576949/seniorske-krizovky-velka-darkova-kolekce-box/>

pranostiky: <http://www.pranostika.cz/cervenec.html>;

[https://www.google.com/search?q=%C3%A9to+zima&tbn=isch&ved=2ahUKEwjtp7Wju_TpAhUM0YUKHSQ0A1YQ2-](https://www.google.com/search?q=%C3%A9to+zima&tbn=isch&ved=2ahUKEwjtp7Wju_TpAhUM0YUKHSQ0A1YQ2-cCegQIABAA&eq=%C3%A9to+zima&gs_lcp=CgNpbWcQAZIGCAAQCBAAeOgQlIxAAnOgUIABCAzoCCAA6BwgAELEDEEM6BAGAEEM6BAGAEbH)

[cCegQIABAA&eq=%C3%A9to+zima&gs_lcp=CgNpbWcQAZIGCAAQCBAAeOgQlIxAAnOgUIABCAzoCCAA6BwgAELEDEEM6BAGAEEM6BAGAEbH](https://www.google.com/search?q=svat%C3%A1+anna+chladna+z+r%C3%A1na&tbn=isch&ved=2ahUKEwi78OfCxPTpAhUGJxQKHegJCIEQ2cCegQIABAA&eq=svat%C3%A1+anna+chladna+z+r%C3%A1na&gs_lcp=CgNpbWcQAZoECCMQJzoFCAAQsQM6BAGAEEM6BwgAELEDEEM6AggAOgYIABAFEB46BAGAEbG6BAGAEb5Qi50OWPD5DmDU_g5oAXAAeACAAXGIAZ00kgEEMjUuMZgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&scien)
[Qo5JY_kFgjUhoAHAAeACAAUilAbEEkgEBOZgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&scient=img&ei=MFzFXu3PB4yilwSk6iywBQ&bih=754&biw=1536&rlz=1C1GCEU_csCZ888CZ888#imgsrc=rR0OarTvdY1jFM&imgdii=V-pea9Vdq6t2dM;](https://www.google.com/search?q=svat%C3%A1+anna+chladna+z+r%C3%A1na&tbn=isch&ved=2ahUKEwi78OfCxPTpAhUGJxQKHegJCIEQ2cCegQIABAA&eq=svat%C3%A1+anna+chladna+z+r%C3%A1na&gs_lcp=CgNpbWcQAZoECCMQJzoFCAAQsQM6BAGAEEM6BwgAELEDEEM6AggAOgYIABAFEB46BAGAEbG6BAGAEb5Qi50OWPD5DmDU_g5oAXAAeACAAXGIAZ00kgEEMjUuMZgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&scien)

https://www.google.com/search?q=svat%C3%A1+anna+chladna+z+r%C3%A1na&tbn=isch&ved=2ahUKEwi78OfCxPTpAhUGJxQKHegJCIEQ2cCegQIABAA&eq=svat%C3%A1+anna+chladna+z+r%C3%A1na&gs_lcp=CgNpbWcQAZoECCMQJzoFCAAQsQM6BAGAEEM6BwgAELEDEEM6AggAOgYIABAFEB46BAGAEbG6BAGAEb5Qi50OWPD5DmDU_g5oAXAAeACAAXGIAZ00kgEEMjUuMZgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&scien
[t=img&ei=4WXfXv7NYbOUOiToIgl&bih=754&biw=1536&rlz=1C1GCEU_csCZ888CZ888#imgsrc=MXfO9NbKtayed5M;](https://www.google.com/search?q=slun%C3%AD%C4%8Dko&tbn=isch&ved=2ahUKEwig7rm4xfTpAhUi3OAKHSX8AS8Q2-cCegQIABAA&eq=slun%C3%AD%C4%8Dko&gs_lcp=CgNpbWcQAZIECCMQJzICAAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoEC)

[https://www.google.com/search?q=slun%C3%AD%C4%8Dko&tbn=isch&ved=2ahUKEwig7rm4xfTpAhUi3OAKHSX8AS8Q2-](https://www.google.com/search?q=slun%C3%AD%C4%8Dko&tbn=isch&ved=2ahUKEwig7rm4xfTpAhUi3OAKHSX8AS8Q2-cCegQIABAA&eq=slun%C3%AD%C4%8Dko&gs_lcp=CgNpbWcQAZIECCMQJzICAAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoEC)
[cCegQIABAA&eq=slun%C3%AD%C4%8Dko&gs_lcp=CgNpbWcQAZIECCMQJzICAAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoEC](https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA)
[AAQZoFCAAQsQM6BAGAEb5Q9PIKWI2LC2DGjAtoAXAAeACAACWIAaQFkgEBOZgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&scient=img&ei=2GbfXq](https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA)
[CijKK4gwel-lf4Ag&bih=754&biw=1536&rlz=1C1GCEU_csCZ888CZ888#imgsrc=tlv6huTRUK75oM;](https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA)

[https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-](https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA)
[cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA](https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA)
[BBDOgclABCxAxBDOgUIABCA1CkmApY46AKYOKtCmgBcAB4AIABXlgBmQKSAQE0mAEAoAEBqgELZ3dzLXdpEI1pbWewAQo&scient=img&ei=j2ffXp3OIdGjgweG6uQAw&bih=754&biw=1536&rlz=1C1GCEU_csCZ888CZ888#imgsrc=sTXevVDoFYlr4M&imgdii=iRnxOOrtEMWDCM.](https://www.google.com/search?q=kuku%C5%99ice+obr%C3%A1zek&tbn=isch&ved=2ahUKEWjd0diPvTpAhXR0eAKHYbBCjIQ2-cCegQIABAA&eq=kuku&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQlIxAAnMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAOgclIXdQAhAnOgQIA)

příběh pro potěchu duše: <https://www.laska-vztahy-duse.cz/news/ozvena/>

ze světa zajímavosti: <https://zvirekuriiozity.estrancy.cz/clanky/zajimavosti.html>; <https://www.zenydivky.cz/top-10-zajimavosti-ze-sveta-zvirat/>; <http://chi.cz/zvirata/zajimavosti-o-zviratech>; [https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)

[oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[AAQsQNQ8tcEWI3hBGC69BVoAHAAeACAASIAZ4CkgEBNZgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&nsAEA&scient=img&imgsrc=jVgWSs6ymdHnCM;](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)

[https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[cCegQIABAA&eq=%C5%Beralok&gs_lcp=CgNpbWcQAZIFCAAQsQMMyAggAMgIIADICCAAYBQgAELEDMgIIADICCAAYBQgAEIMBMgIIADICCAA6](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[BAGAEENQ1PYrWLeQLGCVlixoAHAAeACAAGVIAaIdkgEBNpgBAKABAAoBC2d3cy13aXotaW1n&scient=img&ei=YAnzXok7ztWwB_3ahLgD&bi](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)

[h=727&biw=747&hl=cs#imgsrc=xEkH_l-3F4isiM](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC) ;<http://chi.cz/zvirata/zajimavosti-o-zviratech>;

[https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[cCegQIABAA&eq=veverka&gs_lcp=CgNpbWcQAZICCAAyAggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAA6BAGAEEM6BQgAELEDU](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[K2LJVj5mCVgh6AlaABwAHgAgAfjiAHxBJIBATeYACQgAQGqAQtnD3MtD2l6LWltZw&scient=img&ei=NQzzXsYgmYGSBcaHI7gP&bih=727&biw](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)

[=747&hl=cs#imgsrc=aqiqOi9VG831CM;](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)

[https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[cCegQIABAA&eq=ps%C3%AD+%C4%8Dum%C3%A1k+srdce&tbn=isch&ved=2ahUKEwjs3-2LhJrqAhUHQRoKHQYMBIsQ2-](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[EB46BAGAEbG6BgAEAoQGDoeCAAQHIDrnQVY3L4FYMDDBWgAcAB4AIAbBYgB3QqSAQXMy4ymAEAoAEBqgELZ3dzLXdpEI1pbWc&scient](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)
[=img&ei=mA7zXuyzMoeCaYaYkNgI&bih=727&biw=747&hl=cs#imgsrc=MwOwl8Alub77DM;](https://www.google.cz/search?hl=cs&tbn=isch&source=hp&biw=747&bih=727&ei=-AfzXrTyHOeEjLsPw-u-oAg&q=kolib%C5%99%C3%ADk&eq=kolib&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADICCAAYaggAMgIIADoFC)

https://www.google.cz/search?q=plamen%C3%A1ci&tbm=isch&ved=2ahUKEwiXqbu3hJrqAhXT_4UKHctqAOYQ2-cCegQIABAA&oq=plamen%C3%A1ci&gs_lcp=CgNpbWcQAzICCAA6BAgAEEM6BQgAELEDOgcIABCxAxBDOgYIABAFEB46BggAEAoQGDoECAAQGFCinxVY460VYK2wFWgAcAB4AIAbBlgBnwaSAQM4LjGYAQCgAQGqAQtn3Mtd2l6LWltZw&sclient=img&ei=9A7zXpffENP_lwTL1YGwDg&bih=727&biw=747&hl=cs#imgsrc=exvBuk75f6WK_M;

https://www.google.cz/search?q=prasata&tbm=isch&ved=2ahUKEwiul_ndhprqAhUEwIUkHWnSB4wQ2-cCegQIABAA&oq=prasata&gs_lcp=CgNpbWcQAzICCAAYAggAMgIADICCAyAggAMgYIABAFEB4yBggAEAUQHjIGCAAQBRAeMgYIABAFEB4yBggAEAUQHjoECAAQZoHCAAQsQMQQzoFCAAQsQNQt-8lWKn4CGDB_ghoAHAAeACAawilAYAFkgEDNi4xmAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWc&sclient=img&ei=XRHzXu70M4SAIwTppJ_gCA&bih=727&biw=747&hl=cs#imgsrc=1rw3wbTSXVQJ-M;

https://www.google.cz/search?q=kr%C3%A1va+a+ml%C3%A9ko&tbm=isch&ved=2ahUKEwiU6J3siZrqAhWJuKQKHbZ-AM4Q2-cCegQIABAA&oq=kr%C3%A1va+a+ml%C3%A9ko&gs_lcp=CgNpbWcQAzIECAAQGDofCAAQsQM6AggAOgQIABBDOgcIABCxAxBDUMW2EFivk hNg7ZQTaABwAHgAgAFSiAGiB5IBAjEzmAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWc&sclient=img&ei=oRTzXtSTB4nxkgW2_YHwDA&bih=727&biw=747&hl=cs#imgsrc=pdvvq7i5ktdhHM

Z kuchyně: <https://fresh.iprima.cz/jak-na-to/chilli-siroka-paleta-chuti-i-palivosti>; <https://www.bylinkyprovsechny.cz/ovoce-zelenina/zelenina/2067-chilli-papricky-ucinky-na-zdravi-co-leci-pouziti-uzivani-vyuziti-pestovani>; <https://www.bylinkyprovsechny.cz/ovoce-zelenina/zelenina/2067-chilli-papricky-ucinky-na-zdravi-co-leci-pouziti-uzivani-vyuziti-pestovani> ;<https://www.prostreno.cz/zdravi-a-diety/clanky/20913/Chilli-papricky-pali-i-leci>; <http://www.chillipikanterie.cz/stupnice-palivosti-chilli-papricek>;

https://cs.wikipedia.org/wiki/Paprika_k%C5%99ovit%C3%A1; https://cs.wikipedia.org/wiki/Paprika_chlupat%C3%A1;

<https://www.zahrada-cs.com/foto/cz/62611/>; <https://www.zahrada-cs.com/foto/cz/63064/>